

Situačno-tematické zastúpenie jazykov je nasledujúce: angličtina na komerčné účely a na komunikačné potreby turistickej klientely a pod, v oblasti gastronómie prevládajú taliančina, francúzština, španielčina, arabčina, turečtina a thajčina, v oblasti módy taliančina a angličtina. V prípade nosičov pre oficiálne účely bola v súlade so *Zákomom o úradnom jazyku* zaznamenaná výlučne nemčina ako úradný jazyk.

V meste Erlangen čiastočne zostávame v štúdií Evy Molnárovej *Multimodálne agregáty v jazykovej krajine*, ktorá porovnáva jazykovú krajinu na Námestí SNP v Banskej Bystrici a Hugentienplatz v Erlangene (SRN). V obidvoch prípadoch chce pritom poukázať na to, ako autor jazykovej krajiny počíta s kultúrnym a historickým povedomím recipienta. Z historického hľadiska je okrem viacerých miest zaujímavá reštaurácia Červený Rak na Námestí SNP v Banskej Bystrici, ktorej korene siahajú až do 16. storočia. V meste Erlangen sa prevádzka Hans im Glück opiera o ľudovú rozprávku ako súčasťou kultúrnej tradície národného spoločenstva. Spoločné pre obidve prevádzky je však aj spojenie tradičného s moderným. V štúdiu sa okrem toho poukazuje na to, ako sa snažia autori textov vo verejnom priestore pomocou rozličných semiotických jednotiek (znak, ikona, graf, obraz, spôsob upevnenia označenia, resp. vývesného štítu a pod.), ako aj pomocou historických parametrov ponúkať potenciálnemu zákazníkovi služby alebo produkt, ako sa snažia vplývať na recipienta.

Vojtech Istók, Gábor Lőrincz a Sándor János Tóth vo svojej štúdiu *Vybrané aspekty porovnávania jazykovej krajiny dvoch obchodných ulíc miest Komárno a Komárom* rozširujú obraz týchto dvoch miest z predchádzajúcich zborníkov o ich najfrekventovanejšie nákupné ulice, a to Jókaiho ulicu v Komárne a na Igmándi út v meste Komárom. Jazykovú krajinu vyhodnocujú slovné a aj pomocou početných tabuliek pomerne detailne, zameriavajúc sa na jazykové, obsahové a aj formálne znaky (farebná realizácia a pod.). Rozdiel konštatujú medzi proporciami typov viacjazyčnosti. Kým pre Komárno je charakteristická duplicitná viacjazyčnosť (78%), pre mesto Komárom dokladajú podiel príkladov na fragmentárnu viacjazyčnosť (36%), duplicitnú (31%) a komplementárnu (27%).

V štúdiu *Vizuálna stránka jazykovej krajiny (na príklade Kapitulskej ulice v Banskej Bystrici)* sa Nikola Tomaščíková po krátkom retrospektívnom pohľade na charakter prvých prác o jazykovej krajine kriticky pozerá na pojmoslovie a na základnú definíciu jazykovej krajiny. Poukazujúc na celostné vnímanie obrazových prvkov a lineárne spracúvanie textu ľudským mozgom, porovnáva

výhody a nevýhody verbálnych a nonverbálnych výrazových prostriedkov multimodálneho priestoru jazykovej krajiny. Jazykové prejavy vo verejnom priestore môžu poskytovať detailnejšie informácie, ale obrazy považuje „pri komunikácii s recipientmi – návštevníkmi mesta – za efektívnejšie, lebo ich dokážeme rýchlejšie vnímať a interpretovať“.¹⁰ Štúdia zaujme, je pútavá svojím obsahom, ale aj pre logické a prehľadné členenie.

Celkovo možno o zborníku povedať, že všetky príspevky sú veľmi zaujímavé, svedčia o dôslednej znalosti problematiky, sú napísané erudovane, sú názorné vďaka verbálnemu uchopeniu témy a explikatívnosti, ale aj vďaka použitiu početného obrazového materiálu, ktorý dotvára predstavu recipienta o práci so slovom a obrazom vo verejnom priestore. Vo viacerých štúdiách možno vidieť logickú a vecnú nadväznosť na čiastkové témy z predchádzajúcich zborníkov, ktoré sa aj takýmto spôsobom dotvárajú. Len v niektorých textoch akoby si ich autori neboli uvedomili túto postupnosť a nadväznosť a redundantne uvádzajú niektoré všeobecnejšie vysvetlenia základných pojmov k téme obrazovej krajiny, ktoré sú predmetom výkladu v štúdiách z pera riešiteľov projektu v predchádzajúcich zborníkoch k tejto téme. Čitateľ, ktorý siahne po tomto zborníku samostatne bez poznania aj predchádzajúcich, však môže túto skutočnosť predsa len uvítať.

Mária Vajičková

<https://doi.org/10.31577/SlavSlov.2023.1.15>

Správa z pravidelného zasadnutia Slovenského komitétu slavistov

Pravidelné plenárne zasadnutie Slovenského komitétu slavistov (SKS) sa uskutočnilo v prezenčnej forme dňa 20. januára 2023 na Pedagogickej fakulte Univerzity Komenského v Bratislave. Plenárnemu zasadnutiu SKS predchádzalo zasadnutie členov predsedníctva komitétu a členov revíznej komisie, ktorí prediskutovali návrh plánu činnosti komitétu, najmä v kontexte vedecko-koordinačných činností súvisiacich s prípravou 17. medzinárodného zjazdu slavistov v Paríži a tiež v kontexte edičnej politiky SKS.

¹⁰ Tomaščíková, N.: Vizuálna stránka jazykovej krajiny (na príklade Kapitulskej ulice v Banskej Bystrici). In: Alena Ďuricová – Eva Molnárová (ed.) 2022. Od textu k prekladu XVI. 2. časť. Linguistic Landscape. Praha: Jednota tlumočníků a překladatelů. S. 51.

Plenárne zasadnutie otvoril a viedol predseda komitétu prof. PhDr. Peter Žeňuch, DrSc., ktorý v úvode zasadnutia požiadal prítomných (podľa prezenčnej listiny), aby si minútou ticha uctili pamiatku prof. PhDr. Matúša Kučeru, DrSc., dlhoročného člena SKS, ktorý umrel dňa 15. decembra 2022. Po pietnej spomienke pokračovalo plenárne rokovanie komitétu podľa schváleného programu s týmito bodmi: 1. pravidelná ročná správa o činnosti komitétu, 2. revízia správa o hospodárení komitétu, 3. plán činnosti na najbližšie obdobie a 4. diskusia.

V správe o činnosti za rok 2022 predseda SKS uviedol, že príspevky prihlásené na Tretí kongres slovenských slavistov boli publikované ako samostatné vedecké štúdie v treťom čísle časopisu *Slavica Slovaca*, ktorý je aj elektronicky prístupný na adrese <http://www.slavu.sav.sk/index.php/rocnik-57-2022-cislo-3/>. Zároveň doplnil, že každý príspevok má pridelené číslo DOI. V súvislosti s prípravou časopisu predseda SKS zdôraznil starostlivosť SKS o predredakčnú a redakčnú prípravu a samu distribúciu časopisu *Slavica Slovaca*. Pripomenul tiež, že okrem troch čísel časopisu vychádza od roku 2011 pravidelne aj supplementum, v ktorom sa sprístupňujú pramenné texty týkajúce sa jazykového, historického alebo kultúrneho vývinu Slovákov. Jednotlivé články časopisu autori publikujú ako výstupy z vlastných projektových výskumov, preto je nevyhnutné pri afiliáciách autorov uvádzať aj dedikáciu projektu. Táto skutočnosť sa môže týkať aj vedeckých recenzií.

Slovenský komitét slavistov sa v roku 2022 podieľal aj na vydávaní ďalších štyroch knižných publikácií. V prvom rade je to knižná monografia *Slováci a slovenčina v jazykovo-historických súvislostiach*, ktorú SKS vydal najmä vďaka finančnej pomoci *Spoločnosti autorov vedeckej a odbornej literatúry (SAVOL)*. S podporou SAVOL-u sa uskutočnil aj vydanie desiateho zväzku edície *Monumenta Byzantino-Slavica et Latina Slovaciae* (MBSLS), v ktorom budú publikované dve zbierky výkladov, exempliel, legend a životov svätých zapísané v cyrilských rukopisoch z Litmanovej zo Spiša z 18. storočia označovaných ako *rukopisy Štefana Hlinku*. Okrem tohto zväzku sa SKS podieľal aj na príprave a vydaní deviateho zväzku edície MBSLS, ktorý sprístupňuje edukačný liturgický prameň o liturgii žalmov. Štvrtou knižnou publikáciou je monotematický súbor štúdií z medzinárodnej vedeckej konferencie „Interdisciplinárny výskum prameňov

o jazyku a duchovnej kultúre: slovensko-slovenské súvislosti“. Knižná publikácia prináša aktuálne výskumné pohľady slovenských, bulharských, srbských a ruských slavistov na jazykový a duchovno-kultúrny vývin slovanskej spoločnosti.

V správe o činnosti SKS rezonovala najmä potreba skvalitnenia prípravy slovenskej delegácie na 17. medzinárodný zjazd slavistov (MZS) do Paríža. Predseda SKS v tejto súvislosti pripomenul, že 17. MZS v Paríži sa po konsenzuálnej dohode prítomných členov Medzinárodného komitétu slavistov (MKS) na online zasadnutí dňa 2. septembra 2022 uskutoční v novom termíne, a to v dňoch 25. – 29. augusta 2025. Presun 17. MZS v Paríži na nový termín ovplyvnila nielen situácia v súvislosti s pandémiou COVID 19 pri jeho príprave, ale aj aktuálna politická situácia vo východoslovenskom prostredí. Presun termínu konania zjazdu na nový termín však poskytuje priestor na spomínanú aktualizáciu prípravy vystúpení slavistov na tomto svetovom slavistickom fóre. Predseda SKS P. Žeňuch preto pripomenul, že dňa 4. decembra 2022 o týchto nových skutočnostiach listom informoval nielen členov SKS, ale tiež členov slovenskej delegácie schválenej na zasadnutí SKS vo februári a mrci 2022.

Medzinárodný komitét slavistov v súvislosti s presunom termínu určil, že všetky vystúpenia na zjazde sa budú riadiť aktualizovanými princípmi nasledovne: Tematické bloky prijaté v auguste 2021 sa automaticky prenesú na rokovanie zjazdu v Paríži v roku 2025. V rámci tematických blokov sú však dovolené zmeny, ktoré sa môžu dotýkať najmä úpravy resumé jednotlivých príspevkov, pričom však tematika príspevku nesmie odbočiť od prijatej témy. Ak sa niektorý už schválený účastník tematického bloku objektívne nemôže alebo aj nechce zúčastniť na 17. MZS v roku 2025 v Paríži, zodpovedná osoba za organizovanie tematického bloku má právo prijať nového člena, a tak nahraďiť takého účastníka, ktorý tematický blok opustil. Podmienkou však je, aby referáty (a referenti) vrátane diskusných príspevkov v rámci bloku neprekročili stanovený počet. Organizátor bloku musí zároveň organizačnému výboru 17. MZS v Paríži všetky údaje týkajúce sa bloku oznámiť do 1. apríla 2024 prostredníctvom e-mailovej adresy: mks-paris@sciencesconf.org.

Hoci individuálne referáty zaradené do sekcií podľa tematiky zjazdu už národné komitáty slavistov oznámili, aktualizované zloženie delegácií je

potrebné opätovne nahlásiť organizátorom zjazdu. Referáty musia byť zaradené do sekcií podľa publikovanej tematiky zjazdu (https://mks-paris.sciencesconf.org/data/pages/Tematika_Paris_2023.pdf, resp. http://www.slavu.sav.sk/sks/chronologia/Tematika_zjazdu_Paris_2023.docx). Aktuálny stav vybraných referátov slovenských slavistov na zjazd v Paríži je publikovaný v článku „Zo zasadnutí Slovenského komitétu slavistov“ (In *Slavica Slovaca*, 2022, 57, 1, 96-100. 0037-6787, <https://doi.org/10.31577/SlavSlov.2022.1.16>). Medzinárodný komitét slavistov však národným komitétom odporúča naďalej dodržať určené kvóty (v prípade slovenskej delegácie ide o 15 referátov), pričom zároveň otvára priestor na vykonanie aktualizácie tém referátov a členov národných delegácií podľa pridelennej kvóty na 17. MZS v Paríži dodržiujúc zásadu, že už schválený účastník má objektívne dôvody nezúčastniť sa na zjazdovom rokovaní v Paríži v roku 2025. Národné komitáty slavistov sú preto povinné opätovne aktualizovať zoznam členov delegácie na 17. medzinárodný zjazd slavistov, ktorí sa na rokovaníach v Paríži zúčastnia. Na tento účel slúži opätovná prihláška, ktorú národné komitáty majú povinnosť poslať organizačnému výboru zjazdu v Paríži do 1. mája 2024.

Na základe informácie MKS o zmenách pri organizovaní 17. medzinárodného zjazdu slavistov (pozri informáciu *Aktuálne o príprave 17. medzinárodného zjazdu slavistov v Paríži*. In *Slavica Slovaca*, 2022, 57, 2, 197-197, <https://doi.org/10.31577/SlavSlov.2022.2.12>) sa odporúča všetkým členom aktuálnej slovenskej delegácie, ktorej zloženie vzišlo z rokovaní Slovenského komitétu slavistov v dňoch 25. februára a 21. marca 2022, aby svoje prihlášky na 17. medzinárodný zjazd slavistov v Paríži aktualizovali do 31. júla 2023. Aktualizovanú prihlášku je nevyhnutné do určeného termínu zaslať na emailovú adresu predsedu SKS prof. PhDr. Petra Žeňucha, DrSc. (slavpeze@gmail.com). Po tomto termíne bude vyhlásená nová výzva na prihlasovanie referátov na 17. MZS v Paríži podľa schválenej tematiky. Údaje v aktualizovanej prihláške musia obsahovať informácie o účastníkovi (meno, priezvisko s uvedením titulov; vedeckovýskumný stupeň a/alebo vedecko-pedagogické zaradenie; afiliáciu k fakulte a univerzite alebo k vedeckej inštitúcii na Slovensku; e-mail a presná korešpondenčná adresa) a informácie o referáte

(kód témy [napr. 2.1.2.] podľa tematiky zjazdu;¹ názov prihlasovaného referátu; jazyk, v ktorom bude referát prednesený; anotáciu referátu [do 500 znakov vrátane medzier] vo francúzskom, anglickom, ruskom alebo nemeckom jazyku a tiež tézu referátu [v rozsahu nie viac ako 1000 znakov vrátane medzier] v jazyku, v ktorom bude referát prezentovaný na zjazde. Vydanie referátu pred začiatkom zjazdu v spoločnom zborníku nie je povinné. Členom slovenskej delegácie SKS umožní svoje referáty v podobe vedeckých štúdií publikovať v časopise *Slavica Slovaca* aj pred začiatkom zjazdu.

Po odznení správy o činnosti prítomní členovia diskutovali najmä k organizácii zjazdu (E. Brtáňová, J. Dudášová, R. Letz, J. Krško, M. Golema) a k otázkam aktualizovanej prípravy delegácie a publikovania referátov (H. Hlôšková, J. Kačala, L. Lenovský, J. Bobák, A. Račáková, V. Kováčová, Z. Taneski). Členovia komitétu odporučili, aby sa na zasadnutiach Medzinárodného komitétu slavistov zohľadňovali doterajšie princípy organizovania zjazdov a publikovania referátov v podobe vedeckých štúdií. Práve existencia publikovaných výsledkov viacročných výskumov poskytuje prehľad o vývine slavistiky v jednotlivých národných kontextoch.

Po tejto diskusii prítomní členovia jednomyseľne prijali správu o činnosti a odporučili vybraným delegátom na 17. MZS aktualizovať svoje prihlášky na toto svetové podujatie prostredníctvom Slovenského komitétu slavistov.

Ďalším bodom rokovania bola revízná správa, ktorá zosumarizovala finančnú agendu týkajúcu sa vedecko-koordinačnej a edičnej činnosti komitétu za rok 2022. Revízná komisia v zložení prof. PhDr. Júlia Dudášová, DrSc., a Mgr. Anita Račáková, PhD., konštatovala, že jednotlivé položky (týkajúce sa činnosti SKS a vedenia účtu) sú riadne zaúčtované a zapísané v peňažnom denníku. Revíznu správu, ktorú vypracovala Helena Rummelová, ekonómka SKS, prečítala prof. J. Dudášová a revízná komisia odporučila správu v predloženom znení schváliť. Revíznu správu o hospodárení za rok 2022 prítomní členovia SKS po krátkej diskusii jednomyseľne schválili.

¹ *Tematika v slovenčine*: http://www.slavu.sav.sk/sks/chronologia/Tematika_zjazdu_Paris_2023.docx; *tematika na oficiálnej stránke zjazdu*: https://mks-paris.sciencesconf.org/data/pages/Tematika_Paris_2023.pdf

V pláne činnosti na najbližšie obdobie sa zdôrazňujú najmä organizačné a edičné aktivity komitétu. Osobitne sa hovorilo aj o publikačných a recenzných zásadách časopisu *Slavica Slovaca*, ktoré ako svoj návrh predložilo predsedníctvo SKS. Zásady časopisu sú nevyhnutné najmä pre ďalšie hodnotenie periodík registrovaných v medzinárodných databázach. Aj časopis *Slavica Slovaca* je v medzinárodných databázach (napr. Scopus, ERIHPlus a pod.) a od roku 2018 patrí aj k relevantným slavistickým periodikám Medzinárodného komitétu slavistov. Zásady definujú časopis ako vedecký interdisciplinárny publikačný slavistický orgán, ktorý vychádza v tlačenej i elektronickej podobe. Publikuje vedecké štúdie a články, ktoré kontinuálne naplňajú program slovenského slavistického vedeckého výskumu v národnom i medzinárodnom kontexte. Toto obsahové zameranie časopisu vyplýva z vedecko-koordinačnej funkcie SKS, ktorý je jeho vydavateľom. Potvrdzuje to registrácia časopisu na Ministerstve kultúry SR i dohoda o spolupráci medzi SKS a Slavistickým ústavom Jána Stanislava (SÚJS) SAV z roku 2006 a tiež v zmysle dodatku k tejto zmluve v novembri 2019. Vydávanie časopisu *Slavica Slovaca* ako orgánu slovenskej slavistiky je zadefinované aj v zriaďovacej listine SÚJS SAV ako verejnej výskumnej inštitúcie, podľa ktorej si SÚJS SAV plní najmä svoje spoluvydavateľské úlohy vyplývajúce z dohody o spolupráci so SKS.

Prítomní členovia Slovenského komitétu slavistov vzali na vedomie uvedené skutočnosti a hlasovaním jednomyseľne prijali návrh predsedníctva SKS zosúladiť edičné a redakčné zásady časopisu s touto realitou a zaviazali hlavného redaktora uverejniť tieto zásady na stránke časopisu ako záväzný dokument.

SKS ďalej rokoval o príprave seminára k deväťdesiatym narodeninám profesora Jána Doruľu, čestného predsedu SKS. Pri tejto príležitosti komitét edične pripraví jubilejník (napr. ako osobitné číslo časopisu *Slavica Slovaca*) a tiež špeciálnu publikáciu s personálnou bibliografiou jubilanta.

Prítomní členovia v diskusii o pláne činnosti na najbližší rok prerokovali tiež tematický zámer budúceho seminára, ktorého cieľom by mal byť obraz aktuálneho uplatňovania výsledkov slavistických výskumov v systave vzdelávania na Slovensku a v kontexte trendov súčasného vnímania slavistiky v popularizačnom, odbornom i vedecko-pedagogickom diskurze. Prítomní členovia SKS (E. Brtáňová, J. Dudášová, M. Golema, H. Hlôšková, J. Kačala, J.

Krško, L. Lenovský, Z. Taneski) odporučili diskutovať o tematike seminára, ktorým sa otvára aj možnosť nadviazať na predchádzajúce kongresy slovenských slavistov, na najbližšom zasadnutí SKS. V ďalšej diskusii P. Žeňuch oboznámil prítomných s realizáciu deviateho a desiateho zväzku edície *Monumenta Byzantino-Slavica et Latina Slovaciae*. J. Dudášová informovala o realizovaných i pripravovaných prezentáciách vedeckého vydania diela Š. Tóbika o gemerských nárečiach.

Peter Žeňuch

<https://doi.org/10.31577/SlavSlov.2023.1.16>